

Taristuministri käskkirja „Majandus- ja taristuministri 15. septembri 2022. a käskkirja nr 201 „Perioodi 2021–2027 Aktsiaseltsi Eesti Raudtee infrastruktuuri arendamise investeeringute kava kinnitamine“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

Käskkirja kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 42 lõike 1 ning majandus- ja taristuministri 17. augusti 2022. a määruse nr 64 „Transpordi infrastruktuuri arendamiseks toetuse andmise tingimused perioodil 2021–2027“ (edaspidi *TAT määrus*) § 4 lõike 2 alusel.

Investeeringute kava muutmisel võetakse arvesse Aktsiaseltsi Eesti Raudtee (registrikood 11575838) (edaspidi ER) 1. novembril 2024. a kirjaga nr 1-4/4976 esitatud taotlust investeeringute kava muutmiseks.

Käskkirja eelnõu ja seletuskirja koostas Kliimaministeeriumi (KliM) liikuvuse arengu ja investeeringute osakonna ekspert Ursula Sarnet (e-post: ursula.sarnet@kliimaministeerium.ee, telefon: 715 3404).

1. Sissejuhatus

Õgvendamise ja kapitaalremondi projektid on tänaseks oluliselt kallinenud ning vajavad nende eesmärgi saavutamiseks lisavahendeid. Elektrifitseerimise projektis läbiviidud hangete tulemused ning liitumise üleandmisest toimunud muudatused võimaldavad vähendada elektrifitseerimise projekti maksumust, vabastades vahendeid õgvenduste projektide maksumuse tõstmiseks.

Projekt nr 2021-2027.3.01.22-0004 „Kõverate õgvendamine ja raudtee kapitaalremont Tallinna–Tartu–Koidula ja maade omandamine Tartu–Valga raudteeliinidel“ kallineb ca 6,8 mln eurot (summa on ligikaudne, kuid projekti maksumust tuleb suurendada, et võimaldada SFOSi lisada uusi hankelepinguid ning teostada toetuse väljamakseid). Projekti kallinemine on tingitud peamiselt alljärgnevast:

- ✎ täiendavate eritasandiliste ristete lisandumine seoses „Raudtee tehnokasutuseeskirja“ uue redaktsiooni jõustumisega 14.08.2023, mille kohaselt on keelatud uute I A, I B või II kategooria raudteeülesõidukohtade rajamine;
- ✎ ehitusmaterjalide ja ehitustööde hindade prognoositust suurem kasv;
- ✎ projekti eelarvest finantseeritakse maakorraldustööde ja maade ostu Tartu–Valga raudteeliinil.

Projekt nr 2021-2027.3.01.22-0003 „Kõverate õgvendamine ja raudtee kapitaalremont Tapa–Narva raudteeliinidel“ kallineb ca 3,2 mln eurot (summa on ligikaudne, kuid projekti maksumust tuleb suurendada, et võimaldada SFOSi lisada uusi hankelepinguid ning teostada toetuse väljamakseid). Projekti kallinemine tuleneb ehitusmaterjalide ja ehitustööde hindade prognoositust suuremast kasvust.

Eelnimetatud kahe projekti rahastamise puudujääk kaetakse projekti nr 2021-2027.3.01.22-0005 „Raudtee elektrifitseerimine Tallinna–Tartu ja Tapa–Narva raudteeliinidel (1.etapp)“

maksumuse vähendamise arvel, summas 10 000 000 eurot. Hangete läbiviimise tulemusena on täpsustunud projekti kogueelarve prognoos, mille järgi projekti eeldatav kogumaksumus väheneb ligikaudu 10 miljoni euro võrra. Lisaks ÜF-vahenditele, rahastatakse projekti Eesti Vabariigi ja ASi Eesti Raudtee vahel 28.12.2015. a sõlmitud „Finantseerimislepingu“ muutmise lepingu 4-1/24/36-2 Lisa 13 kohaselt 48,045 mln euro ulatuses (ei kattu ÜFist teostatavate tegevustega) kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise enampakkumisel saadud tulu vahenditest. Arvestades hangete odavnemist, saavad vähendatud vahenditega ÜF elektrifitseerimise projekti eesmärgid täidetud ning kuna elektrifitseerimise projekti kulude katteks on olemas piisavad vahendid, ei mõjuta investeeringute kava muudatus RRFi vahendite kasutamise raames kokku lepitud tulemuseesmäärke (M83): seal on seatud Tallinna–Tartu elektrifitseerimise tähtajaks 2026. aasta 2. kvartal, kuid teadaolevalt saab Tallinna–Tartu lõik elektrifitseeritud ÜF projekti vahenditega 2025. aasta lõpuks.

Taotletavad muudatused projektis toetavad „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027“ ja „Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035“ eesmärki **suurendada probleemsete raudteelõikude liiklusohutust ja toimivust, vastamaks projektkiirusele kuni 160 km/h.**

2. Käskkirja sisu

Käskkirjaga kinnitatakse muudetud kujul investeeringute kava nimekiri, milles on esitatud ühendmääruse § 42 lõikes 4 toodud andmed.

3. Käskkirja vastavus Euroopa Liidu ja siseriiklikule õigusele

Käesoleva käskkirja aluseks on ÜSS2021_2027 ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastavate ELi õigusaktidega.

Käesolev käskkiri on muuhulgas kooskõlas järgmiste (EL) määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi.

Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu nii ühendmääruses, TAT määruses, kui ka käesolevas käskkirjas nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhendada neist, arvestades TAT määruses ja ÜSS2021_2027 alusel antavatest Vabariigi Valitsuse määrustest sätestatust.

4. Käskkirja mõju

Käskkiri on vajalik rakenduskava elluviimisel, reguleerides toetuse kasutamise poolt ER raudteede tegevustes ühenduste prioriteedis. Läbi rakenduskava tulemuste saavutamise aitab käskkiri kaasa eelkõige Eesti keskkonnaseisundi, majandusarengu ja regionaalarengu edendamisele. Käskkiri ei mõjuta riigi julgeolekut ega välissuhtlemist.

Rakenduskava eesmärkide täitmist rahastatakse meetme 21.3.1.2 eelarvest investeeringute kavade rahastamisskeemiga ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 27. jaanuari 2022. a korraldusega

nr 18 „Avaliku raudteefrastruktuuri arendamist suunav tegevuskava 2022–2028“ ÜFist kokku ca 342,1 miljoni euro ulatuses, millele lisandub riiklik kaasfinantseering ca 60,47 miljonit eurot. Sellest eraldatakse käesoleva käskkirjaga raudteelõikude elektrifitseerimiseks, rekonstrueerimiseks ja uuendamiseks ÜFi ca 271,3 miljonit eurot ning riiklikku kaasfinantseeringut ca 47,88 miljonit eurot, moodustades kokku ca 319,185 miljonit eurot.

Maa-ameti, Keskkonnaameti, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja AS Eesti Raudtee vahel 22.03.2022 sõlmitud koostöölepingu muudatusega nr 1.1-7/22-135 lisati CEF-projektile maa omandamiseks vajalikud ettevalmistavad tegevused ca 40 000 euro ulatuses. Täiendavalt on sõlmitud partnerlusleping¹ riigile maade ostu rahastamiseks AS Eesti Raudtee ja Kliimaministeeriumi (end. MKM) vahel.

Arvestades asjaolu, et maade soetusega ning täiendavate eritasandiliste ristete lisandumisega seonduvad kulud vähendavad kõverate õgvendamise ja raudtee kapitaalremondi ÜF-projektide eelarveid, siis nende katmiseks tuleb taotlejal (koostöös riigiga) vajadusel leida tulevikus täiendavaid rahalisi vahendeid projektide lõpule viimiseks. Kuna kõiki hankeid ei ole veel läbi viidud, siis projekti tänane kogueelarve on hinnanguline (projekt lõpeb alles 2027. aastal). Lisaks on riigil võimalik hangete kallinemisel otsustada mõni tegevus või projekti järgmine etapp võimalusel edasi lükata ning soovitada toetuse saajal eelarvet ületava tegevusega mitte lepingusse minna.

Kulud, mida toetusest ei kaeta, tuleb ER-il endal katta (vajadusel tuleb lisavahendid taotleda riigieelarvest, kuid mis ei taga veel lisavahendite saamist).

5. Kooskõlastamine

Käskkirja kooskõlastatakse enne selle kinnitamist ametkondlikult e-kirja teel Rahandusministeeriumi (RaM) ja Korraldusasutusega (Riigi Tugiteenuste Keskus, RTK).

18. novembril 2024. a esitas RaM märkustega kooskõlastuse e-maili teel. 20. novembril 2024. a esitas RTK kooskõlastuse keelelise korrektuuri tähelepanekuga e-maili teel. Teksti sõnastust on korrigeeritud.

Märkused ja kommentaarid on toodud seletuskirja lisas olevas märkustega arvestamise tabelis.

---

¹ 26. septembril 2022. aastal Aktsiaseltsi Eesti Raudtee ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vahel allkirjastatud koostöökokkulepe nr 24.8-2/500-1

Märkustega arvestamise tabel

Nr	Märkuse esitaja	Märkuse asukoht	Märkuse sisu	Märkusega arvestamine/ mittearvestamine ja põhjendused
1.	RaM, 18.11.2024 e-kirjaga	Seletuskiri	Rahandusministeerium kooskõlastab taristuministri käskkirja „Majandus- ja taristuministri 15. septembri 2022. a käskkirja nr 201 „Perioodi 2021–2027 Aktsiaseltsi Eesti Raudtee infrastruktuuri arendamise investeeringute kava kinnitamine“ muutmise“ eelnõu juhul, kui on kinnitus ning kindlus, et projekti „Raudtee elektrifitseerimine Tallinna–Tartu ja Tapa–Narva raudteeliinidel (1. etapp)“ eelarve vähendamine 10 mln euro võrra ei sea kuidagi ohtu RRFi lubatud tulemuste tähtaegset saavutamist.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud. Toetuse saajaga on üle täpsustatud ning toetuse saaja kinnitab seda, et elektrifitseerimise projekti maksumuse vähendamine 10 mln euro võrra ei sea ohtu RRFi lubatud tulemuste tähtaegset saavutamist.